

Справа «Кобець проти України» (“Kobets v. Ukraine”)

У рішенні, ухваленому 14 лютого 2008 року у справі «Кобець проти України», Суд постановив, що:

- не було порушено ст. 3 Конвенції (заборона нелюдського чи такого, що принижує людську гідність, поводження) стосовно скарги заявника про погане поводження з ним працівників міліції;
- мало місце порушення ст. 3 Конвенції стосовно незабезпечення ефективного розслідування скарг заявника.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику 2 000 євро як компенсацію моральної.

Обставини справи

Заявник Олексій Вікторович Кобець, 1977 р. н., є громадянином України і проживає у м. Києві.

7 липня 2002 року о 23 годині заявник та п. К. розпочали бійку із таксистом Б., в яку втрутились два інші таксисти. Після прибуття міліції п. Кобець і п. К. були заарештовані та відвезені до наркологічного диспансера м. Києва. Лікар, оглянувши заявника вранці 8 липня 2002 року, засвідчив те, що п. Кобець був у стані алкогольного сп’яніння, мав синці під очима та подряпини на чолі. Після цього його відвезли до відділу внутрішніх справ Солом’янського району м. Києва (далі – райвідділ), де, за свідченнями п. Кобця, працівник міліції побив його міліцейським кийком за відмову підписувати зізнання. О 6 годині того ж дня через скарги заявника на сильний головний біль та нудоту до відділку міліції була викликана машина швидкої медичної допомоги. При медичному огляді черговий лікар зафіксував численні травми голови п. Кобця та виявив у нього струс головного мозку. Цей лікар також відзначив численні синці на тілі заявника, особливо на спині, та записав пояснення п. Кобця про те, що ці травми були йому заподіяні під час бійки з водіями таксі. О

9 годині вечора того ж дня заявника випустили із райвідділу та негайно відвезли до лікарні, де він поскаржився на те, що зазначені травми були заподіяні йому не під час бійки з водіями таксі, а під час арешту працівниками міліції. 9 липня 2002 року міліцію поінформували про госпіталізацію п. Кобця та про його скаргу на дії працівників міліції. При медичному огляді заявника в лікарні 9 липня 2002 року у нього було зафіксовано численні подряпини і синці на тілі та струс головного мозку. При цьому заявник пояснив лікарям, що це сталось під час арешту внаслідок його побиття кийками міліцією та кількома невідомими особами. 15 липня 2002 року п. Кобця виписали з лікарні.

Після розслідування інциденту 18 лютого 2003 року прокуратура Солом'янського району міста Києва відмовилась порушувати кримінальну справу проти працівників міліції, мотивуючи це тим, що п. Кобець зазнав вищезгаданих травм під час бійки з таксистами. Проте це рішення було скасоване, а 31 жовтня 2003 року була порушена кримінальна справа проти працівників міліції за перевищення ними службових повноважень. Справа кілька разів відкладалась для подальшого розслідування, а 30 липня 2005 року була зупинена у зв'язку з відсутністю достатніх доказів. Однак 31 травня 2006 року останнє рішення було скасоване, а справа була повернена для додаткового розслідування на тій підставі, що, по-перше, п. Б. і п. К. не були належним чином допитані по справі, а інші водії таксі, які брали участь у бійці, взагалі не були допитані; по-друге, не було призначено і проведено очної ставки між п. Кобцем та звинувачуваним працівником міліції; і, по-третє, висновки останнього розслідування ґрунтувалися майже винятково на інформації, яка вже містилася у матеріалах справи. Розслідування по справі триває досі.

У серпні 2003 року провадження у кримінальній справі, порушеної проти заявника за звинуваченням у хуліганстві, було зупинено.

Зміст рішення Суду

Заявник, посилаючись на ст. 3 та ст. 13 Конвенції, скаржився на погане поводження з ним працівників міліції, а також на те, що владні органи не змогли провести ефективне розслідування його скарг.

Суд зазначив, що не було очевидним, який був стан здоров'я заявника в той час, коли його привезли до відділку міліції. Також було незрозумілим чи бійка між заявником та водіями таксі призвела до означеного травмування п. Кобця. Перший медичний огляд містив лише відомості про незначні ушкодження заявника, а це наводить на думку, що більш серйозні травми були йому завдані під час тримання під вартою. Проте є невідомим, чи 8 липня 2002 року лікар зафіксував всі травми заявника, оскільки завданням цього медичного огляду було лише виявити наявність в організмі п. Кобця алкогольних чи наркотичних речовин.

Важливим, на думку Суду, є те, що заявник дав три різні пояснення того, яким чином він зазнав тілесних ушкоджень, а поки він перебував у відділку міліції, то жодного разу не поскаржився на те, що був побитий працівниками міліції. Навіть після того як п. Кобець був звільнений з-під варти і міг без побоювань розповісти правдоподібну версію подій, він сказав лікарям, що був побитий не у відділку, а під час його затримання.

З огляду на це, Суд не може «без жодних сумнівів» зробити висновок про те, що тілесні ушкодження заявнику були завдані саме працівниками міліції. Тому Суд постановив, що порушення ст. 3 Конвенції не було.

Суд також зазначив, що уповноважені органи дізналися про скарги заявника 9 липня 2003 року, тобто тоді, коли черговий лікар швидкої медичної допомоги повідомив про них. Однак перше рішення по цих скаргах було прийняте сімома місяцями пізніше – у лютому 2004 року, а для того, щоб порушити кримінальну справу, було витрачено більше року. Розслідування у цій справі тривали близько чотирьох років та кілька разів відкладались. В останньому рішенні, прийнятому у травні 2006 року, вказувалось на невідповідності у розслідуваннях та визначалося перелік

заходів, які потрібно додатково вжити. Проте жодної із рекомендацій цього рішення не було виконано, а слідство по справі триває й досі. Відтак Суд вирішив, що мало місце порушення ст. 3 Конвенції стосовно незабезпечення ефективного розслідування скарг заявника стосовно поганого поведження із з ним працівників міліції.

Суд, дійшовши висновку про порушення ст. 3 Конвенції, постановив, що немає потреби окремо визначати, чи мало місце порушення ст. 13 Конвенції.